

УКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК

САДІВНИЦТВО

МІЖВІДОМЧИЙ
ТЕМАТИЧНИЙ
НАУКОВИЙ
ЗБІРНИК

46

КИЇВ
«АГРАРНА НАУКА»
1998

О.В. Мельник, В.Я. Гончарук, В.С. Цирта, М.В. Шемякін,
Ю.В. Коларков, П.Г. Копитко, В.М. Найченко, П.Ю. Волошенюк,
М.В. Ромащенко, В.М. Корюненко

ОЦІНКА НАСАДЖЕНЬ ЯБЛУНІ КОРОТКОГО ЦИКЛУ ЕКСПЛУАТАЦІЇ В ҐРУНТОВО-КЛІМАТИЧНИХ УМОВАХ УКРАЇНИ

Шляхи реалізації потенціалу продуктивності яблуні в садах короткого циклу експлуатації вивчаються в дослідно-показових насадженнях, закладених Держсадвинпромом навесні 1995 р. у 12 областях України на підщепі М 9 (Т 337) з однорядним садіння 4,5–3 × 1 м і розташуванням місця щеплення на 10–20 см вище рівня ґрунту. Для цього з Голландії завезено кронувий садивний матеріал сортів із високим світовим рейтингом з підпорами для дерев, системами краплинного зрошення (drip-line) та фертигації.

Оцінюються особливості росту, формування геометричних параметрів крон дерев, продуктивність, морозо- та зимостійкість, водоспоживання рослин і особливості поливу, утримання міжрядь та пристовбурних смуг, зберігання плодів, а також окупність та економічна ефективність насаджень. Ведеться діагностика забезпеченості ґрунту основними елементами і оптимізація мінерального живлення.

Імпортні саджанці представлені переважно кронуваними однорічками і дворічками з однорічною кроною з діаметром штамба 15–20 мм, 3–12 бічними гілками загальною довжиною 1–4 м, що мають сприятливі кути відходження від провідника (62–81°).

За перші два роки вегетації найвищою активністю процесів росту відзначилися насадження в Херсонській та Черкаській областях, плодоношенням – у Херсонській області (в 1996 р. – 22,3 т/га). Меншу активність процесів росту і продуктивність мали насадження в Київській та Волинській областях, а на Черкащині виявили значний вегетативний ріст за невисокої (до 1 т/га) урожайності. Тут найурожайнішим у перший рік плодоношення був сорт Айдаред (контроль), у 2–2,5 рази нижчою виявилася врожайність сортів Гала Ред, Гренні Сміт і Елстар і найнижчою – клонів сортів Голден Делішес (Б. Рейндерс) і Джонаголд (Вілмута, Джонавелд).

© Мельник О.В., Гончарук В.Я., Цирта В.С., Шемякін М.В.,
Коларков Ю.В., Копитко П.Г., Найченко В.М.,
Волошенюк П.Ю., Ромащенко М.В.,
Корюненко В.М., 1998

В цілому по Україні підмерзання тканин кори, камбію та деревини одно- і дворічних гілок після зими 1995/96 р. не перевищило 0,3 бала, серцевини – 1,2 (Київська область), бруньок – від 1,8 до 1,6 бала за 5-бальною шкалою.

На Черкащині за абсолютного мінімуму температури $-24,5^{\circ}\text{C}$ (на 6° нижче середньобагаторічної) сумарний ступінь підмерзання дерев окремих сортів за 25-бальною шкалою коливався від 4,5 бала (Елстар) до 4,1 (Гала Ред), 4 (Фуджі, Вілмута), 3,5 (Гренні Сміт), 3,1 (Голден Делішес) та 2,9 (Айдаред) бала.

Зрошення на Черкащині в умовах відносно вологого вегетаційного періоду 1996 р. істотно не вплинуло на приріст діаметра штамба дерев, однак на 25,6 % збільшило сумарну довжину однорічних пагонів. Внесення добрив з поливною водою (фертигація) у поєднанні з утриманням міжрядь під чорним паром мало перевагу перед їх задернінням з огляду на активність росту дерев. Розглядається можливість фертигації на основі розчинного комплексного добрива (РКД), сечовини і хлористого калію, які виробляють в Україні.

Ефект від мульчування пристовбурних смуг соломкою найістотніше проявився на зрошуваних ділянках без внесення добрив. На чорноземі опідзоленому в районі Умані розрахункова норма азотних добрив становила 45 кг/га д.р. за повної забезпеченості ґрунту фосфором і калієм.

Щільність м'якоті плодів під час збирання варіювала від 9–11 кг/см² (Гала, Вілмута, Голден Делішес, Джонавелд) до 13–14 (Елстар) і 18–20 кг/см² (Гренні Сміт, Фуджі), а вміст титрованих кислот – від 0,97–0,99 % (Гренні Сміт, Елстар) до 0,8 (Айдаред, Джонавелд) і 0,37–0,53 % – для інших сортів.

Одержано редколегією 17.06.97

*Уманська сільськогосподарська академія
Інститут гідротехніки і мелорації УААН*